

Algemene beschouwing Programmabegroting 2018

Geacht college en leden van de raad.

Allereerst wil ik het college en het ambtelijk apparaat dank zeggen voor de samenstelling van de programmabegroting 2018. Een begroting die volgt op de uitwerking van de kadernota.

Inleiding

We hebben een programmabegroting voor liggen, welke sluitend is gemaakt, door bijna 1 ½ miljoen uit de reserves van het sociaal domein te halen. En nu maar hopen dat de nieuwe regering de komende jaren tot een betere verdeling van de rijksuitkeringen van het sociaal domein komt, anders komt de bodem van deze reserve snel in zicht. Het college geeft zoekrichtingen aan waar eventueel bezuinigd kan worden, maar laat harde maatregelen over aan het nieuwe college, deze krijgt dan de kans om een eigen invulling te geven. Dat is fijn, zelf mooi weer spelen voor de verkiezingen, de reserves leeg halen en de oplossingen aan een volgend college overlaten.

Het is nog maar de vraag of de eventueel benoemde bezuinigingen die in de zoekrichtingen worden aangegeven, gehaald kunnen worden, hier worden wel zeer rooskleurige aannames en voorspellingen voorgesteld. Hetzelfde geldt voor de transformatie van het sociale domein, waarbij inzetten op eigen kracht, kerngericht werken en het versterken van het voorliggend veld, een bezuiniging van een half miljoen moet worden gehaald, zet je hiermee de zorg niet te veel onder druk, om toch aan de bezuinigingsopgave te komen.

Eentje die wel makkelijk te halen is, is het onbenutte belastingcapaciteit, volgens dit college is het onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB behoorlijk groot, dit is het verschil tussen het gehanteerde tarief van de gemeente en het tarief om tot een “ artikel 12 gemeente” gerekend te worden. Hiervan wordt nu een 100.000 euro extra als OZB verhoging opgevoerd, maar in Twenterand kan hier in totaal nog voor 775.000 euro aan OZB (16%) verhoging worden opgevoerd. Dus inwoners van Twenterand moeten blij zijn dat dit college maar 14 % OZB verhoging deze periode heeft doorgevoerd. Dat had volgens de redenering van dit college in totaal ook wel 30 % kunnen zijn.

Terwijl in het bestuursakkoord, de coalitie heeft afgesproken dat bij een gelijkblijvend voorzieningenniveau geen toename van de belastingdruk. (lees OZB verhoging)

Het is maar wat je de inwoners van Twenterand eerst beloofd, welke afspraken je maakt en op welke manier je eigen afspraken nakomt.

Maar klaarblijkelijk kun je met deze verwachtingen wel een meer jaren begroting dicht schrijven.

Bij de volgende programma's wil ik nog enkele punten uit de programmabegroting uitlichten;

Veilig Leefklimaat

Nieuwe agenda duurzaamheid Twenterand

We hebben onlangs een nieuw Ruimtelijk beleidskader Duurzame Energie Twenterand vastgesteld.

Tijdens het debat heb ik de wethouder gevraagd of het college ook zelf met initiatieven komt met faciliteren door belemmeringen weg te nemen. Zodat duurzame initiatieven uit de samenleving nog meer gestimuleerd worden. In het beleidskader worden een aantal voorbeelden genoemd hoe andere gemeenten in Twente hier mee omgaan, maar hoe concreet gaat het college van Twenterand hier mee om.

Zoals geen leges kosten in rekening brengen als de SDE subsidie aanvraag negatief uitvalt een voorbeeld van Hof van Twente.

Of alleen leges berekenen op de draagconstructie van zonnepanelen.

De gemeente Enschede geeft korting of zelfs vrijstelling van leges voor duurzame projecten die passen binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente.

Zo worden er nog een aantal voorbeelden genoemd.

De wethouder gaf tijdens het debat aan om met concrete voorstellen te komen richting de raad.

Wat en wanneer kan de raad voorstellen verwachten omdat in de programmabegroting hierover niets is opgenomen.

Van een Christelijke coalitie zoals we die in Twenterand kennen, verwacht ik, dat zij beseffen, dat we de wereld moeten bewaren door middel van goed rentmeesterschap en hier ook naar moeten handelen. Niet alleen met woorden maar ook met daden.

Afval

Rechtvaardige afvalstoffen heffing.

We hebben in Twenterand een goede inzamelstructuur, inwoners scheiden hun afval op een goede manier, welke tot gevolg heeft dat Twenterand tot de betere gemeentes van Nederland behoort ten aanzien van het scheiden van afval. Dit bereiken we volgens het Diftar systeem (de vervuiler betaald).

Maar de inwoners van Twenterand profiteren hier te weinig van en betalen te veel afvalstoffenheffing, ondanks dat veel minder voor de verwerking van restafval betaald moet worden. Het vaste deel van de afvalstoffenheffing gaat in 2018 weer omhoog. En het dividend van Twence komt niet terug in deze post, maar wordt wederom gebruikt voor de financiering van de Agenda van Twente.

Al enkele jaren wordt er voor het variabele deel groenafval het nultarief gehanteerd, terwijl groenafval wel degelijk geld kost. De kosten werden uit de reserves afval betaald. Op dit moment raken de reserves op en wordt de kosten via het vaste tarief verhoogd. Dit druist tegen het principe de vervuiler betaald in. Door een kleine bijdrage op het variabele deel van het ledigen van de groenafval container te vragen. Heb je een rechtvaardiger systeem en zullen de totale kosten voor alle burgers lager uitvallen.

Kwalitatief programmeren woningbouw

Ik ben blij met de herinvoering van de starterslening, dit biedt perspectieven voor in het bijzonder jongeren om het eigen woningbezit te stimuleren, hiermee voorkom je dat de jongeren de gemeente verlaten, en het bevordert de doorstroming van goedkope naar duurdere woningen. Maar dan moet er wel de mogelijkheid zijn om een eigen woning te kunnen bouwen of te laten bouwen. We hebben onlangs de voorlopige resultaten van het woningmarktonderzoek ontvangen, hieruit blijkt dat voornamelijk inwoners uit Vriezenveen naar omliggende gemeenten verhuizen omdat in Vriezenveen er op dit moment geen uitbreiding mogelijk is. Er zijn voldoende inbreidingslocaties maar die zijn grotendeels van particulieren, hier heb je als gemeente geen invloed op. We hebben onlangs nog uitbreidingslocaties afgewaardeerd, was het niet beter geweest om eerst een woningmarktonderzoek te houden en vervolgens met de resultaten, in samenspraak met de provincie hier gedegen beleid op toe te passen, nu slaan we de plank volledig mis. Grond afgewaardeerd en uitbreidingslocaties te kort komen. Ik heb diverse keren aangegeven dat krimp niet de oorzaak van ons beleid mag worden, maar als we de resultaten van het woningbouwonderzoek lezen, lijkt het die kant nu al op te gaan.

Wanneer wordt de volgende fase in het plan Zuidmaten opgepakt, op dit moment zijn er nog 3 kavels beschikbaar om te bouwen.

Aantrekkelijke Gemeente

Recreatie en toerisme

In een persbericht lezen we dat TTI en de gemeente Twenterand samen zorgen voor de toeristen. Dit is een mooie wending, na afgelopen zomer waar TTI zich grote zorgen maakte over haar bedrijfsvoering en dreigde onmiddellijk met taken te stoppen midden in een toeristisch seizoen. We lezen dat TTI en de gemeente Twenterand samen de schouders eronder zetten voor een nieuwe toeristische structuur 'Gastvrij Twenterand' voor lokale promotie.

We kennen in Twenterand diverse organisaties (Twenterand Toerist Info, De Twentse Hooilanden, Gastvrij Twente/Twente marketing, Gastvrij Twenterand) die zich bezig houden met de promotie van Twenterand, maar er wordt te veel langs elkaar heen gewerkt.

Het is daarom belangrijk dat niet alleen TTI en de gemeente met elkaar om tafel gaan. Maar dat eerst naar de ondernemers wordt geluisterd, wat is belangrijk voor de promotie van toeristisch Twenterand en vervolgens met de hele sector, om te komen tot een nieuwe recreatieve structuur t.b.v. de lokale promotie. Zodat de middelen die we beschikbaar stellen, het beste rendement geven voor de recreatie en toerisme en haar ondernemers hierin en de Gemeente Twenterand.

Agenda van Twente

We hebben onlangs nog een brief gehad van de heer Van Veldhuizen over het 'vervolgproces Agenda voor Twente'. Een brief met de opsomming van de stand van zaken en het vervolg proces, maar concrete invulling is nog niet gegeven. Maar hier hadden bijna alle fracties bij de behandeling van de kadernota toch behoefte aan? Ik ben benieuwd hoe de fracties er nu tegen aankijken.

Maar concrete projecten zijn er niet, waarom zouden die projecten er nu wel komen, die men bij het opstellen van deze agenda nog niet heeft kunnen bedenken. Concrete projecten komen niet uit een visie en zeker niet uit een luchtkasteel. Ze ontstaan uit concrete activiteiten van inwoners en bedrijven die momenteel in Twente hun brood verdienen. De kracht in de breedte benutten biedt de meeste kans op succes.

Samenwerken met de 14 Twentse gemeenten is een goede zaak en dat juich ik ook toe, maar naar mijn mening moeten de projecten van onderaf gestalte krijgen en hier dan ook de ondernemers, onderwijs en onderzoek instellingen bij betrekken.

Eerst projecten met een uitvoeringsprogramma, en daarna de middelen beschikbaar stellen die daar bij horen, op deze manier hou je ook een betere controle over de middelen die je beschikbaar stelt en is bijsturen makkelijker indien dat gewenst is. Soort van cafetaria model.

Een andere mogelijkheid zou kunnen zijn een regionale participatiemaatschappij die de bedrijvigheid en daarmee de werkgelegenheid wil bevorderen. Een soort Wadinko of misschien is Wadinko die dit ook in Twente kan organiseren.

Ontwikkelingen rond een nieuw te bouwen overdekt zwembad

Na aanleiding van de raadsinfo, en de antwoorden op gestelde technische vragen, de volgende opmerkingen;

Nadat eerst de coalitie is afgeweken van haar eigen bestuursakkoord;

“Heroriëntatie op de exploitatie en uitvoering van de zwembaden. Multifunctionaliteit biedt daarbij kansen voor bezuiniging waarvan privatisering van Zwembad De Stamper en een totaal sporthalplan onderdeel kunnen uitmaken”.

Want na het kiezen van totaal andere locatie dan huidige zwemlocaties, is van multifunctionaliteit geen sprake meer.

Komt ook het college de afspraken van de coalitie en raad niet meer na?

- De raad heeft duidelijk aan gegeven dat 645.000 euro de maximale exploitatielasten mogen zijn van zowel Aquapark de Zandstuve en het nieuw te bouwen overdekte zwembad en dat van indexering geen sprake is.
- De onderhoudskosten van Aquapark de Zandstuve volledig ten laste moeten komen van de 645.000 exploitatielasten.
- De extra kosten van grond aankopen (bijna ½ miljoen) ook in zijn totaliteit voor rekening zijn van de exploitatielasten, het was de coalitie die een andere locatie wilde, in plaats van de Stamper of Aquapark de Zandstuve.

Het college heeft vorig jaar een lening van 7.4 miljoen afgesloten voor een nieuw te bouwen overdekt zwembad, kunt u mij aangeven waar ik deze lening in de begroting 2018 terug kan vinden?

Financieel

Met de ingang van dit college zijn de OZB verhogingen niet meer in procenten uitgedrukt, maar worden ze als rekenvoorbeelden in het overzicht ontwikkeling lastendruk meegedeeld. Ook na het indienen van een motie welke op steun van de gehele raad mocht rekenen, neemt dit college dit niet over en wordt het niet netjes in de begroting vermeld. Schijnbaar is het voor dit college lastig om zich aan eigen afspraken uit het coalitie akkoord te houden.

Ter herinnering tekst uit het coalitie akkoord;

“Bij gelijkblijvend voorzieningenniveau geen toename van de lastendruk (OZB)”.

“Bij noodzakelijke aanpassingen het toepassen van maximaal de macronorm”.

“Bij noodzaak van uitbreiding van het voorzieningen is discussie mogelijk over verhoging van de belastingdruk (OZB)”.

Kan het college aangeven over welke uitbreiding van het voorzieningenniveau in deze begroting wordt gesproken, zodat deze een verhoging van de OZB dit rechtvaardigt.

Tenslotte;

Fractie Laarman staat voor een solide begroting en wil zoveel mogelijk de lastenverhoging voor de inwoners van Twenterand beperken, tegen een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau.

De Cogas-gelden worden aan de Algemene Risico Reserves toegevoegd voor een stevig fundament voor nu en in de toekomst.

Het extra dividend van Twence hoort in de reserves afval te komen en daarmee het vaste deel afvalstoffenheffing te verlagen.

De extra OZB heffing voor de Agenda van Twente niet door te laten gaan.

Door andere keuzes te maken voor een solide begroting, kunnen de lokale heffingen voor de inwoners van Twenterand gelijk blijven of zelfs lager worden.

Met vriendelijke Groet

Gerrit Laarman